

L'IMPULS DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES EMPRESSES A LES ILLES BALEARS

HOJA DE RUTA 2008-2011 PARA EL IMPULSO
DE LA RESPONSABILIDAD SOCIAL DE LAS EMPRESAS
EN LAS ILLES BALEARS

PROMOTION OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY
IN THE BALEARIC ISLANDS

Govern
de les Illes Balears

L'IMPULS DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL
DE LES EMPRESES A LES ILLES BALEARS

HOJA DE RUTA 2008-2011 PARA EL IMPULSO DE LA
RESPONSABILIDAD SOCIAL DE LAS EMPRESAS EN LAS
ILLES BALEARS

PROMOTION OF CORPORATE
SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE BALEARIC ISLANDS

Impressió: amadip.esment
Dipòsit legal: PM 363-2010

1. INTRODUCCIÓ

La responsabilitat social de les empreses (RSE) és el compromís que, voluntàriament, assumeix l'empresariat d'implicació amb el seu entorn i la comunitat on desenvolupa les seves activitats, com un subjecte actiu de progrés, amb incorporació de les preocupacions socials i mediambientals com un eix més de la seva activitat empresarial.

Les empreses generen riquesa i són la principal font de llocs de treball; la responsabilitat social empresarial implica un nou paradigma per a les empreses. Invertir part dels beneficis en el personal laboral equival a invertir en productivitat i estabilitat; invertir part dels beneficis en l'entorn socio-comunitari implica establir arrels dins de la comunitat més enllà de les relacions mercantils. És una clara aposta pel futur de l'empresa i de la comunitat en la qual desenvolupa la seva activitat, i això, en un món globalitzat, és una garantia de futur, d'una societat humanitzada i un desenvolupament sostenible.

Quan l'empresariat incorpora en la gestió els principis de responsabilitat social obté dels interlocutors, socis comercials, proveïdors, consumidors, defensors del medi ambient i autoritats públiques el reconeixement de **ciutadania empresarial** que li permet capitalitzar les oportunitats, afrontar els reptes presents i futurs i gaudir d'una bona reputació.

La RSE implica l'observança i el rigorós compliment de les lleis, tant en l'àmbit laboral, com en el mercantil, mediambiental, fiscal, etc., de forma que, la naturalesa voluntària de la RSE fa que aquesta sorgeix una vegada es compleixen les obligacions legals.

L'RSE té, bàsicament, dos vessants: l'intern i l'extern. El primer afecta els treballadors i les treballadores; el segon s'estén a la comunitat en què està establerta l'empresa.

El vessant **intern** de la responsabilitat social empresarial es refereix a les accions adreçades a les persones treballadores, de manera que la gestió dels recursos humans:

- Organitza el treball perquè les persones puguin millorar les seves habilitats professionals.
- Està orientada vers la formació permanent del personal i la permanència dels talents en l'empresa.
- Preveu i desenvolupa mesures per a l'efectiva igualtat d'oportunitat de dones i homes.
- Facilita la conciliació de la vida professional, familiar i personal.
- Estableix mesures perquè les empleades, víctimes de violència de gènere, puguin restablir el seu pla de vida.
- Preveu la integració de les persones amb discapacitat i col·lectius en situació d'exclusió social.
- Implica el foment de la salut laboral i la seguretat de les persones treballadores.

En les empreses internacionalitzades, el vessant intern de la responsabilitat social implica el respecte als drets humans i l'observança de les recomanacions de l'OIT.

Totes aquestes mesures condueixen a l'estabilitat de la plantilla, a una disminució quantitativa dels sinistres i de la conflictivitat laboral i a una productivitat més gran¹.

Els sindicats són interlocutors necessaris en qualsevol dimensió de l'RSE² i hi compleixen una funció dual: d'una banda, són organitzacions de la societat civil, i, per una altra, representen les treballadores i els treballadors; aquestes dues facetes es corresponen amb l'aliança social i la negociació col·lectiva.

Els sindicats exerceixen una labor de salvaguarda en el compliment de la normativa laboral; la negociació col·lectiva i el diàleg social són els mitjans privats més importants i eficaços, gràcies als quals la societat gaudeix de les conseqüències socials positives de les activitats empresarials i minimitza les negatives.

A través de la negociació col·lectiva, els sindicats poden introduir acords marc sobre RSE i el desenvolupament normatiu d'alguna de les seves dimensions.

El vessant **extern** de la RSE té una pluralitat de parts interessades, centrada majoritàriament en els proveïdors i l'entorn sociocomunitari.

L'empresa socialment responsable espera dels seus proveïdors que també siguin socialment responsables. D'altra banda, la dimensió de RSE en l'entorn sociocomunitari s'expressa amb accions com a millora del medi ambient, de preservació del territori, de foment de la creativitat, de cohesió social, cultural i territorial.

En un punt intermedi entre la dimensió interna i l'externa hi ha la col·laboració de les empreses en la formació en pràctiques d'estudiants de formació professional i universitària. Aquesta col·laboració permet

¹ Employment Outlook 2007 OCDE (Organització de Cooperació al Desenvolupament Econòmic).

² Com va indicar Koffi Annan al juliol de 2000 en descriure els participants del Pacte Mundial *"els sindicats poden mobilitzar la força laboral ja que, després de tot, les empreses no estan formades únicament pels seus executius"*.

descobrir talents, estimular la qualificació de la joventut i la seva permanència en l'empresa.

La responsabilitat social és un **valor afegit** al nom de l'empresa; la clientela, les persones consumidores i usuàries dels serveis, els proveïdors, confien més en les empreses que són socialment responsables, la qual cosa repercuteix en un creixement del consum responsable i un ancoratge de l'empresa en la societat.

Un dels grups d'interès més importants en el desenvolupament de l'RSE és el dels **accionistes**. És evident que l'aplicació de la cultura de la responsabilitat social empresarial té un seguit de beneficis per a l'empresa i són aquests beneficis els que fan atractiva la seva aplicació en les companyies, no sols des del punt de vista del seu compromís amb la comunitat, sinó també respecte als mateixos accionistes, tant per la transparència quant a les inversions com pels valors intangibles que beneficien la reputació.

L'acció social i el patrocini, en si mateixos, no constitueixen RSE; no obstant això, són indicatius de la sensibilitat empresarial i de les preocupacions de l'empresa més allà del rendiment tangible, la qual cosa és un primer estadi fins a arribar a la responsabilitat social, ja que aquesta es caracteritza per ser un procés en el qual les mesures tenen continuïtat, s'amplien i romanen en el temps.

Els mitjans per establir un **Sistema Balear d'RSE són el consens, el compromís i el pacte**, l'Administració Pública és una part més i avança en la definició de les singularitats de Balears, conjuntament amb els poders econòmics, agents socials, organitzacions de drets humans i de defensa del medi ambient. Com va dir el President Antich en el seu discurs d'investidura:

“La recerca del consens polític i social no és només un instrument per aconseguir els objectius del projecte que avui present aquí, sinó que és part del mateix projecte”.

2. CREACIÓ DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

Quan en el discurs d'investidura el president Francesc Antich es va referir a l'economia, va ser molt clarificador quant a la vocació d'incorporar els paradigmes més innovadors per a l'economia de les Illes Balears.

“Els beneficis d'avui no seran completament bons si no assegurin també els de demà. Quan parl de seguretat econòmica, parl d'establir amb l'empresariat de les Illes Balears (el gran, el mitjà i el petit), així com amb els sindicats, tot un entramat de cooperació per a la millora de la competitivitat i de l'estabilitat.

(...)

*Estam en bones condicions per abordar el futur, i el disseny d'aquest futur econòmic també ha de ser compartit. En conseqüència, el Govern es posarà al davant de la consecució d'un **pacte per a la competitivitat** de l'economia balear, un pacte compromès amb l'activitat econòmica i empresarial que sigui el guió de les reformes i transformacions que les Illes Balears necessiten. Aquesta és la segona proposta de consens social que vull plantejar.*

Un pacte que permeti al nostre sector primari, a la indústria, al turisme i a les noves activitats crear una economia forta i solidària.

Un pacte negociat amb tots els agents socioeconòmics que fixarà els objectius globals del país: un increment de la productivitat, una millor inserció en el context internacional, la millora de la formació, l'articulació d'unes relacions laborals que augmentin la contractació i la qualitat de l'ocupació i el reforç de la cohesió social.”

Els objectius enumerats són al mateix temps objectius de l'RSE: increment de la productivitat, millor inserció en el context internacional, la millora de la formació, increment de la contractació, qualitat de l'ocupació i cohesió social.

El Decret 14/2007, de 20 de juliol, de constitució de la Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa, dependent de la Conselleria de Treball, estableix com a finalitat: ***Impulsar i desenvolupar un Sistema Balear de Responsabilitat Social Corporativa de les empreses i les polítiques d'igualtat en l'àmbit laboral.***

L'RSE que es vol impulsar considera **clau dos grups d'interès: les persones treballadores i la comunitat**. Tant la millora de la competitivitat com la qualitat de l'ocupació són, al mateix temps, **objectius compartits de la Conselleria de Treball i Formació, de les empreses i els sindicats**, com també ho són la gestió de l'impacte ambiental i dels recursos naturals.

L'RSE contribueix al desenvolupament local; les empreses socialment responsables s'impliquen en la formació professional, en el pas de l'educació a la vida laboral, en la salvaguarda del medi ambient i la preservació del territori, en la integració de persones socialment excloses i en el patrocini d'activitats culturals i esportives, entre altres activitats.

Aquesta és la primera i única Direcció General en l'Estat espanyol que té com a finalitat específica la promoció i la generalització de l'RSE i la nova cultura empresarial que representa.

3. ANTECEDENTS NORMATIUS

A) SOFT LAW SOBRE RESPONSABILITAT SOCIAL EMPRESARIAL

El impuls de la RSE de de el Govern complia les recomanacions de Nacions Unides, de la Unió Europea i del Parlament Espanyol.

Nacions Unides és la promotora del *Global Compact*, que estableix deu principis ètics que han d'aplicar les empreses i corporacions:

- Les empreses i els Drets Humans.
- La vulneració dels Drets Humans.
- Les empreses i la llibertat d'associació.
- Les empreses i el treball forçós i sota coacció.
- L'eradicació del treball infantil.
- La discriminació en el treball.
- Les empreses i el medi ambient.
- Iniciatives respecte del medi ambient.
- Difusió de tecnologies ecològiques.
- Les empreses i la corrupció, l'extorsió i el suborn.

L'OCDE té establertes unes directrius d'RSE per a les grans corporacions, en les quals, a més de la responsabilitat social per al personal i la comunitat, preveu la necessària transparència de la gestió davant el mateix accionariat.

En l'àmbit de la **Unió Europea** cal fer referència al *Llibre Verd* sobre RSE de l'any 2001 i a les comunicacions de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell i al Comitè Econòmic i Social Europeu *Responsabilitat Social Corporativa: Una contribució al desenvolupament sostenible*³, de 2 de juliol del 2002, i *Posar en pràctica l'Associació per al creixement i el treball: Fer d'Europa un exponent d'excel·lència de la responsabilitat social de les empreses*⁴, de 22 de març del 2006.

El 13 de març del 2007 el Parlament Europeu va aprovar la Resolució *Responsabilitat Social de les Empreses: Una nova associació*⁵.

L'objectiu de la Unió Europea **Lisboa 2010** implica el creixement de llocs de treball qualificat, millora quantitativa de la formació de les persones treballadores, ambient saludable i igualtat d'oportunitat de dones i homes. L'RSE pot ajudar a aconseguir aquestes finalitats.

En matèria de RSE els últims anys han estat molt productius en l'àmbit de l'Estat espanyol; **el Fòrum de persones expertes en RSE,**

³ COM (2002) 347 final.

⁴ COM (2006) 136 final.

⁵ El pacte va ser acordat en la reunió del 4 de desembre de 2007.

la **Subcomissió de Responsabilitat Social Empresarial** creada en la Comissió de Treball i Assumptes Socials del Congrés de Diputats, i el **Pacte sobre RSE**⁶ recentment acordat en el **Diàleg Social** entre el Govern i les organitzacions empresarials i sindicals¹ han estat rellevants per al coneixement i el foment de la RSE a Espanya.

La Comissió de Seguiment i Avaluació del Diàleg Social defineix l'RSE com ***“un conjunt de compromisos de divers ordre econòmic, social i mediambiental adoptats per les empreses, les organitzacions i institucions públiques i privades que constitueixen un valor afegit al compliment de les seves obligacions legals i contribueixen al mateix temps al progrés social i econòmic en el marc del desenvolupament sostenible”***.

Amb el patrocini de la Direcció General d'Economia Social, Treball Autònom i Fons Social Europeu del Ministeri de Treball es va constituir el **Fòrum de persones expertes en RSE**, integrada per organitzacions socials i econòmiques així com per persones expertes en la matèria. L'última sessió va tenir lloc al juliol del 2007 en la qual es varen consensuar fins a vint-i-nou propostes, entre les quals la creació del **Consell d'RSE** amb àmbit en tot l'Estat, proposta així mateix acordada en el Diàleg Social.

El **Consell Estatal de Responsabilitat Social** constituït a l'any 2008 és un espai de diàleg i decisió entres les organitzacions empresarials, sindicals, associacions amb interès directe a la **RSE** y la Administració Pública. Com afrontar la crisi des de la perspectiva de la RSE, com fer el trànsit cap a una economia sostenible son qüestions debatudes i analitzades des de el coneixement empíric de la suma de les experiències que estant desenvolupant les empreses i les Administracions Públiques.

Al mes de juny del 2006, el Parlament espanyol va aprovar l'Informe de la Ponència sobre RSE, el qual en **la recomanació 33a proposa mesures per a l'impuls de l'RSE en les comunitats autònomes**².

La Llei orgànica 3/2007 per a la igualtat efectiva de dones i homes és la primera llei espanyola que estableix normes de responsabilitat

⁶ www.mtas.es/empleo/economia-soc/

social de les empreses; els articles 73 a 75⁷ d'aquesta Llei preveuen mesures tant de respecte de la negociació de plans d'igualtat com de la incorporació de dones directives en els consells d'administració.

En la mateixa línia que la Llei orgànica es pronuncia la **Comissió dels Drets de la Dona i la Igualtat de Gènere del Parlament Europeu**⁸, la qual posa de manifest que les empreses socialment responsables contribueixen de manera destacada a eliminar les desigualtats que afecten sobretot les dones i les persones discapacitades en el mercat de treball, en particular en l'accés al treball, les prestacions socials, la formació, la promoció professional i una política salarial justa.

B) L'RSE I L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES ILLES BALEARS⁹

Un Sistema Balear de responsabilitat social empresarial haurà de tenir en compte els precedents anteriorment referits i el seu referent normatiu per excel·lència que és **l'Estatut d'autonomia**.

L'article 12 de l'Estatut d'Autonomia estableix que l'activitat pública de la Comunitat Autònoma es fonamenta en els valors del respecte a **la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans**.

L'apartat 3 del mateix article assenyala que les institucions pròpies de la Comunitat Autònoma han de promoure com a principis rectors de la política econòmica i social *el desenvolupament sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic de manera que assegurí a tota la ciutadania l'accés als serveis públics, el dret a la salut, l'educació, l'habitatge, la protecció social, l'oci i la cultura*. En l'apartat 4 es posa en relleu la **cohesió territorial** de les Illes Balears.

L'article 17 fa referència a la no-discriminació per raó de sexe i estableix que les administracions públiques **garantiran que les dones i els homes**

⁷ (2006/2133(INI).

⁸ Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrero, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminació de cap tipus i en igualtat de condicions; així mateix hauran de **garantir la conciliació de la vida familiar i la laboral**.

La **protecció del medi ambient** està prevista en l'article 23 en què es preveu que les administracions públiques protegiran el medi ambient i donaran impuls a un model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible.

L'article 24 exposa que **l'activitat turística és un element econòmic estratègic** de les Illes Balears, el foment i l'ordenament de la qual ha de ser compatible amb el respecte al medi ambient, el patrimoni cultural i el territori, tenint en compte que les mesures tindran com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mig i a llarg termini.

L'article 27, referit al **dret a l'ocupació i al treball**, indica que l'Administració pública de les Illes Balears impulsarà la **formació permanent, l'accés gratuït als serveis públics d'ocupació i l'ocupació estable i de qualitat**, en què es garantirà **la seguretat, la dignitat i la salut en el treball**.

Els articles 34 i 35 es refereixen a **protecció i foment de la cultura** i a l'ensenyament **de la llengua catalana**, respectivament.

Finalment, cal fer una referència a l'**activitat de foment** inclosa en l'article 86.

C) L'ACORD PER A LA ESTABILITAT POLÍTICA I EL FUTUR SOSTENIBLE DE LES ILLES BALEARS

La voluntat de l'impuls de la RSE es dedueix de l'**Acord per a la estabilitat política i el futur sostenible de les Illes Balears** signat a l'any 2007 per PSIB-PSOE, BLOC y UM.

“el compromís amb el creixement econòmic que aporti una prosperitat solidària i compartida compatible amb la sostenibilitat territorial i la defensa del paisatge, el patrimoni natural i el medi ambient”

Alguns dels compromisos assumits poden desenvolupar-se mitjançant la promoció a les empreses de la responsabilitat social, entre altres se destaquen els següents:

Dins de l'apartat *Mesures per una major prosperitat compartida*, el Govern es compromet a :

- Fomentar la economia productiva amb un pla de diversificació per al sector de serveis amb activitat que no impliquin la destrucció del territori.
- Impulsar el Pla de Competitivitat de la Economia Balear que, entre altres mesures, inclou:
  - Pla de millora de la formació, amb impuls especial a la formació en idiomes, en noves tecnologies de la informació y en la activitat turística.
  - Pacte per el treball amb els agents socials i econòmics que inclourà mesures de sinistralitat laboral.
  - Pla de internalització de la empresa balear per al foment de les exportacions.
- Impuls de la activitat turística, en constant diàleg amb el sector, amb una aposta forta per el turisme hotelier. A més, es donarà prioritat a les iniciatives generadores de treball, a la des estacionalitat, a la qualitat, a la diversificació i a la promoció.
- La creació de eines per afavorir experiències de economia social.

A la apartat de *Prioritat a les persones: més atenció, més equitat, més igualtat d'oportunitats* s'ha de assenyalar el **Pacte per a la Immigració**, dirigit a facilitar la adaptació dels recent arribats a la realitat social i cultural de les Illes Balears, amb reconeixement dels seus drets i deures, com a garantia de la convivència social i futur.

L'enunciat que conté el compromís de situar la nostra identitat cultural en un món divers, fa referència a:

- La estratègia participada entre les institucions, creadores, entitats culturals i món econòmic per a la projecció exterior de la cultura i llengua de les Illes Balears.

- Foment i promoció dels creadors i artistes locals.
- Foment de la igualtat de la llengua catalana a tots els àmbits.

Les diferents dimensions de l'RSE coincideixen amb els compromisos exposats, la cohesió social i cultural son elements intrínsecs de l'RSE.

Aquests són, els elements normatius que, junt amb la realitat econòmica, social i cultural de les Illes, s'ha de tenir en compte en el disseny d'un Sistema Balear de Responsabilitat Social Corporativa.

EIXOS DEL SISTEMA BALEAR DE RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES EMPRESES

La responsabilitat social de les empreses ha de estar integrada a la realitat econòmica i social de les Illes Balears, per això es precís analitzar aquells aspectes singulars i circumstàncies pròpies de les Illes Balears que poden afavorir el nou model de empresa sostenible.

El full de ruta que ha de recórrer l'Administració pública balear juntament amb els agents econòmics, socials i grups d'interès, fins a establir un *Sistema Balear d'RSE*, necessita un profund coneixement del teixit empresarial de les Illes i de les singularitats que, necessàriament, hauran de tenir-se en compte per aconseguir una implantació generalitzada de l'RSE.

En les empreses de les Balears hi ha pràctiques de col·laboració o promoció d'accions socials, cíviques, esportives o culturals, de suport al desenvolupament local, a la compensació social o la promoció cultural i artística. Aquesta experiència acumulada durant dècades és una bona base per promocionar l'RSE de manera sistemàtica, organitzada i coherent amb els principis i bases que en l'actualitat s'estableixen per obtenir la consideració d'una empresa responsable socialment.

Des d'aquestes experiències de plataformes de col·laboració altruista de les empreses amb l'entorn social, podem i hem de promoure la RSE en la Comunitat Autònoma. La meta és aconseguir que les accions positives, coherents i en els àmbits d'acció interna i externa que hem exposat, siguin una realitat el nombre més gran d'empreses possibles i aconseguixin en el menor temps possible la consideració de ser models i exemples.

La mateixa definició de la RSE exigeix el compliment estricte de les bases d'un programa continu i coherent en l'acció interior i exterior de les empreses, en tots els àmbits que hem ressenyat, però tampoc no es pot renunciar a elevar la posició de partida i acompanyar, assessorar i impulsar l'aprenentatge i l'evolució, des de les iniciatives parcials d'acció social, de patrocini o patrocin, que es donen en l'actualitat en la

societat empresarial balear, en el convenciment que aquí es troben les futures empreses líders de l'RSE.

Encara que la realitat balear es configura en multitud d'aspectes, per consensuar els eixos del Sistema Balear d'RSE es consideren rellevants els següents:

INSULARITAT

El fet insular implica, d'una banda, limitació territorial, i, de l'altra, la dificultat en la construcció de la identitat comuna de les Illes Balears. A pesar que els ciutadans i ciutadanes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera tenen sentit de pertinença a l'illa on tenen la seva residència habitual, la **ciutadania balear** és una idea marc amb arrelament limitat; per tant, caldrà preveure i proposar mesures d'RSE que fomentin la cohesió territorial i la identitat balear.

A l'escassetat de territori es correspon la preservació i la conservació dels recursos naturals. Les empreses socialment compromeses poden destinar determinades accions a la **preservació del territori, la protecció de la naturalesa, el paisatge, el medi ambient i a frenar el canvi climàtic.**

La gestió de l'impacte ambiental té conseqüències directes tant en la salut i el benestar de les persones com en l'entorn; l'ús de productes reciclables, la supressió del consum de productes contaminants, la racionalització de l'ús de l'energia... tot això contribueix al desenvolupament sostenible.

LA LLENGUA I LA CULTURA DELS ILLES BALEARS, FACTORS D'INTEGRACIÓ I DE COHESIÓ SOCIAL I CULTURAL

La **multiculturalitat**, directament relacionada amb la immigració, recent i anterior, és una realitat a les Illes que necessita mesures d'integració de les persones nouvingudes i de les que van arribar fa anys.

Si cal cercar una eina comuna per a les persones residents a les Illes, que al mateix temps sigui estímul i motor d'actuacions positives per a la convivència, actuacions adreçades al reconeixement de la multiculturalitat i a la cohesió social i cultural, és sense cap dubte, la llengua i la cultura pròpia del territori, perquè sigui acceptada, assumida i estimada.

A les Illes Balears, la **llengua catalana** pot ser aquest instrument potent i eficaç, per ampliar els àmbits de coincidència. El coneixement de la llengua catalana és, sens dubte, un factor d'integració.

Caldrà proposar a les empreses un compromís de foment, estímul i promoció de l'ús de la llengua catalana entre els i les treballadores de residència recent en Balears, entre totes les persones que fins ara no han pogut incorporar-se plenament a l'ús de la llengua i ampliar la cultura dels Illes Balears amb accions clares, concretes i decidides d'aprenentatge de l'ús de la llengua i de participació en els processos culturals, festius i socials.

Les accions d'RSE estaran dirigides a **divulgar, donar a conèixer i potenciar tant la llengua catalana com la creació cultural pròpia dels Illes**, entre tots i totes, hagin nascut aquí o tinguin ciutadania balear per adopció.

TEIXIT EMPRESARIAL

El teixit empresarial de les Illes es compon en més del 95% de petites i mitjanes empreses; més del 50% de les empreses de les illes són autònoms sense personal assalariat.

De la totalitat de les empreses de Balears, aproximadament un centenar tenen més de 250 persones empleades; menys de dos-centens tenen entre 100 i 249 treballadors i treballadores; 300 són les empreses que tenen entre 50 i 99 persones assalariades, i sumen aproximadament 1.500 les empreses en què la seva plantilla oscil·la entre 20 i 49 persones⁹, la resta són microempreses.

⁹ Segons el Directori General d'Empreses del Ministeri d'Economia, publicat el 2006.

Els grups de empreses són una pràctica generalitzada, y encara que no tots els grups de empreses son fiscalment reconeix uts , tenen una gran capacitat econòmica y un gran dinamisme exterior, que sense dubte repercuteix en bones pràctiques de responsabilitat social.

Les i els treballadors autònoms amb o sense persones asaliarades configuren la major part del teixit empresarial Balear, quasi 85.000 persones han elegit un model estable per el treball autònom a les Illes Balears i quasi 10.000 persones se donen d'alta en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) duran la temporada alta.

Les empreses de economia social, cooperatives i societats laborals configuren un mercat social que se regeix per els principies de la responsabilitat social. A Balears hi ha més de cinc-centes empreses d'aquesta classe, que per el seu tamany poden ser considerades petites i mitjanes empreses.

La realitat empresarial balear observada des del nombre de **persones emprendedores** fa augurar unes bones expectatives a la RSE.

Les **PIMES** són fonamentals en la configuració del teixit empresarial, i poden ser socialment responsables. Malgrat la major fragilitat econòmica de les petites empreses, hauran d'establir-se diferents accions de RSE que, en el seu conjunt, tinguin transcendència en l'entorn sociocomunitari. Hi ha bones pràctiques de cooperació i col·laboració múltiple que poden aplicar-se a les petites i mitjanes empreses, que tenen conseqüències positives per al benestar de les persones assalariades i per a la comunitat.

ELS SINDICATS COM A INTERLOCUTORS PERMANENTS EN LA IMPLANTACIÓ DE LES MESURES DE RSE

A les Illes, la implantació sindical a les empreses de més de 50 persones treballadores és important. A finals de l'any 2007 han constituït mes de 500 comitès d'empresa a Balears; la quantitat de delegats de personal i comitès d'empresa triats periòdicament per les persones treballadores mostren com UGT i CCOO estan presents en tot l'espai laboral, mentre

que hi ha alguns altres sindicats, com ara USO, CGT o STEI, que tenen incidència en determinat sectors.

La negociació col·lectiva és un marc idoni per a la introducció de la RSE, que després haurà de desenvolupar-se en cada empresa.

Les i els delegats de personal i comitès d'empresa, seccions sindicals i persones delegades de prevenció, són fonamentals per **desenvolupar la dimensió social interna de la RSE**; en aquest sentit, cal fer referència, entre altres, a la creació i qualitat del treball, la seguretat i salut laboral, la formació de les plantilles, els plans d'igualtat en les empreses i els plans de conciliació de la vida laboral, familiar i personal.

D'altra banda, cal tenir en compte que els sindicats participen, a més de fer-ho en la negociació col·lectiva, en el diàleg social, en què la RSE és un dels temes sobre els quals es varen a establir pactes.

Els sindicats contribueixen a les bones pràctiques en RSE amb els informes de verificació de les accions de RSE; aquests informes seran més valorats en la mesura que la RSE sigui una pràctica comuna.

TURISME COM A FACTOR ESTRATÈGIC EN L'ECONOMIA BALEAR

L'economia balear està centrada fonamentalment en la indústria turística, bàsicament hotelera; entorn de la indústria turística es desenvolupa al mateix temps un important sector del transport, aeri, marítim i discrecional de carretera, com també una gran quantitat de petit comerç, bar i restauració.

Una de les característiques d'aquesta indústria és que està basada, majoritàriament, en turisme de sol i platja, la qual cosa comporta estacionalitat que, al seu torn, repercuteix en el model de vida de les persones que treballen en el sector turístic. La contractació laboral en la modalitat de fixos discontinus i eventuals està generalitzada, amb una oscil·lació d'entre quatre i vuit mesos a l'any pel que fa als períodes de treball real.

En aquest camp, les empreses turístiques poden desenvolupar diferents dimensions de RSE, mesures destinades a la **formació i estabilitat laboral, a la seguretat i salut laboral, a cura de l'impacte mediambiental, o a diferents maneres de contribució al desenvolupament local.**

El suport a les persones treballadores que cursen **estudis superiors** mitjançant reduccions o adaptacions horàries, llicències per a exàmens o subvencions de la matrícula i despeses d'estudi, són altres possibilitats que tenen les empreses al seu abast i que repercutirà en la permanència de talents.

El foment de **manifestacions culturals i artístiques** d'alt nivell i singularitat pot ser una dimensió de RSE que al seu torn influeixi en la desestacionalitat.

La **conservació del territori i del paisatge** són altres aspectes en què les empreses turístiques poden desenvolupar la seva RS.

EMPRESSES TURÍSTIQUES DE BALEARS QUE S'HAN INTERNACIONALITZAT

Les empreses o grups d'empreses hoteleres d'origen balear que s'han internacionalitzat són líders en el turisme mundial, amb un gran nombre de establiments hotelers a zones turístiques d'Amèrica Llatina i del Carib.

Els països on exerceixen l'activitat turística són economies emergents en què hi ha una gran falta de cohesió social¹⁰.

L'RSE de les empreses internacionalitzades té que complir una condició prèvia, el reconeixement dels drets de les persones treballadores; atès que molts d'aquests estats tenen democràcies en construcció, les empreses han d'observar les recomanacions de l'OIT, especialment la

---

¹⁰ Com va dir el president José Luis Rodríguez Zapatero el passat 10 de setembre en la clausura del Patronato de la Fundació Carolina "les empreses espanyoles que inverteixen a l'Amèrica Llatina haurien d'adoptar mesures de responsabilitat social corporativa per ajudar a la cohesió social en aquests països".

coneguda com a tripartida sobre RSE. El respecte als Drets Humans d'elles persones exigeix que una empresa socialment responsable tingui que ser-ho a qualsevol país a on estigui establerta.

La implantació de l'RSE en aquestes empreses pot tenir diferents dimensions, des de la conservació del patrimoni arquitectònic o jaciments arqueològics del lloc on hi ha els establiments, fins a la canalització d'aigües per a tota la comunitat, o la preservació de l'entorn natural, com també la col·laboració amb el respectiu estat en la formació professional qualificada.

Si s'aplica la responsabilitat social de les empreses al camp de la formació de qualitat en turisme i hoteleria, els resultats seran favorables per a l'empresariat, per a les persones treballadores, per al país on estan els establiments i per a les Illes Balears.

- Per a l'empresariat, perquè invertir en formació implica invertir en excel·lència del servei, a més del valor afegit de solidaritat que estampa en la marca de l'empresa o grup d'empreses socialment responsables.
- Per a les persones treballadores, perquè la qualificació professional és seguretat davant la flexibilitat del mercat de treball.
- Als països on hi ha els establiments hotelers, perquè la formació qualificada implica treball de qualitat sense que les persones tinguin necessitat d'emigrar per causes econòmiques i perquè una major formació eleva el nivell de vida de tot l'entorn.
- Per a Balears, perquè les persones que gaudeixin de treball de qualitat en aquests països no tindran la necessitat d'emigrar, i les que ho facin tindran la formació i la qualificació necessària, cosa que els facilitarà una major integració a les Illes.

EMPRESSES I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Les empreses públiques han de ser un referent per a les altres empreses en la incorporació de l'RS, tant en el vessant intern, en les relacions amb

el personal, com en l'extern, en les relacions amb terceres persones i amb l'entorn sociocomunitari.

La dimensió interna de l'RS de les empreses públiques desenvolupa accions adreçades a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, a les persones amb discapacitat o en situació d'exclusió social, plans de conciliació, mesures dirigides a les víctimes de violència de gènere, mesures dirigides a la formació contínua i a la salut laboral del personal, entre altres.

Les relacions que les empreses públiques poden tenir amb terceres persones o entitats privades, els permet tant l'impuls de la RSE als proveïdors de consum corrent, normalment PIMES, fins a l'establiment d'indicadors de RSE en la contractació pública¹¹, amb aplicació de criteris de consum responsable i la utilització de productes reciclables.

La responsabilitat social de les empreses públiques també ha de comprendre el medi ambient i contribuir a frenar el canvi climàtic, amb el consum raonable d'energia i el no ús de determinats productes contaminants.

REPRESENTANTS DE LA SOCIETAT CIVIL I ORGANITZACIONS DE CONSUMIDORS

A les Balears hi ha diferents grups i organitzacions sense ànim de lucre que tenen interès en el desenvolupament de determinades dimensions de la RSE; entre d'altres, cal fer referència a aquells encarregats de la promoció de persones amb diferents capacitats i d'aquelles entitats d'inclusió social, a les quals la RSE pot donar una resposta d'integració i cohesió social.

La defensa del territori i del medi ambient a les Illes ha generat un nombre rellevant d'associacions que, sens dubte, tenen interès en aquelles

---

¹¹ Actualment la legislació sobre contractació administrativa incorpora indicadors socials, mediambientals i d'igualtat de gènere.

aplicacions de RSE mediambientals que poden frenar el canvi climàtic i preservar el territori.

Entre els principals grups d'interès en la RSE hi ha els consumidors i usuaris. Les organitzacions de consumidors i usuaris són importants grups d'interès, que es manifesta en un doble vessant: el foment del consum responsable i la verificació de les diferents dimensions de la RSE.

Les organitzacions de consumidors i usuaris atorguen reputació a les empreses, tant en el sentit positiu quan el interès de les empreses és coincident amb el de les persones consumidores, com en sentit negatiu quan de les seves accions es pot derivar un perjudici per a la ciutadania.

Les organitzacions de persones consumidores i usuàries tenen la possibilitat de reconèixer a les empreses socialment responsables, tant amb fidelització en la compra de les seves mercaderies o ús de serveis, com en l'atorgament de bona reputació a la marca.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

A les Balears hi ha una gran xarxa de mitjans de comunicació —escrita, d'àudio o de televisió—, tant en l'àmbit de cada illa, com en l'àmbit local amb una gran xarxa de televisions i revistes de tirada setmanal o quinzenal.

Les principals agències de notícies tenen un departament específic per a notícies relacionades amb RSE.

Els mitjans de comunicació són idonis per desenvolupar l'RS mediambiental amb la utilització de productes no contaminants i de reciclatge, alhora que compleixen funcions que els són pròpies, la informació i l'emissió d'opinió sobre les pràctiques d'RSE, especialment la verificació d'aquelles que afecten la comunitat.

Aquesta realitat socio-econòmica dels Illes Balears és la base inicial per al consens sobre els principals eixos que configuraran el Sistema Balear de Responsabilitat Social de les Empreses.

Sense establir un nombre tancat de línies d'actuació per al desenvolupament de la responsabilitat social de les empreses, es consideren prioritàries:

- a) En la seva dimensió interna: la igualtat d'oportunitats, la conciliació de la vida personal i laboral, la qualificació professional, el suport als estudis, l'estabilitat al treball i les empreses saludables.
- b) En la seva dimensió externa: la protecció del medi ambient, la solidaritat internacional i els drets humans, la cohesió territorial, la cohesió social i cívica, el patrimoni cultural, el foment de la creació i l'esport.

PLA D'ACCIÓ

El tarannà **voluntari** de les empreses per aplicar mesures de responsabilitat social te el suport de l'acció de l'Administració Pública dirigit a promoure el model empresarial, que comporta l'RSE.

En el debat sobre l'estat de la Comunitat, el President Antich va posar en relleu que entre les prioritats per desenvolupar en l'àmbit laboral hi ha la responsabilitat social de les empreses. Per donar efectivitat a aquest objectiu, s'estableix el **PLA D'ACCIÓ per al període 2008-2011**, que conté vint mesures, el desenvolupament del qual serà a càrrec de la Conselleria de Treball i Formació i, en col·laboració amb altres conselleries, aquelles mesures que tinguin naturalesa transversal.

1. Conèixer

- Les accions més immediates han d'estar dirigides a conèixer el grau de sensibilitat que al voltant de l'RSE hi ha a les Balears. Amb

aquesta finalitat es realitzarà una ENQUESTA adreçada a tots els sectors empresarials, als sindicats, a les organitzacions de persones consumidores i usuàries i a la ciutadania.

- ESTUDIS de determinats sectors empresarials que, per les seves singulars característiques, fan necessari tenir en compte determinades variants per fixar accions d'RSE, com poden ser les empreses internacionalitzades, pimes i empreses públiques.

2. Informar i divulgar

- Per donar a conèixer la RSE, des de l'Administració pública s'organitzaran diversos tipus de JORNADES DIVULGATIVES en cada una de les Illes:
  - Dirigides a l'empresariat, sindicats i altres grups d'interès,
  - Dirigides a les administracions locals, empreses i fundacions públiques.
- Atesa la naturalesa estratègica que el turisme representa a les Balears i, tenint en compte que Nacions Unides disposa d'un programa d'RSE dirigit especialment a la indústria turística, s'organitzarà un CONGRÉS DE TURISME I RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES EM-PRESES.
- Impuls de TROBADES per al desenvolupament de polítiques públiques d'RSE en l'àmbit local.
- Edició i PUBLICACIÓ de les conclusions de les jornades i congressos.

3. Fòrum de persones expertes

- Per debatre i informar sobre el Sistema Balear d'RSE i fer propostes i avaluar les mesures d'impuls i promoció de l'RSE, es constituirà un FÒRUM de persones expertes.

4. Bones pràctiques

- Per facilitar l'aplicació de l'RSE s'elaborarà un MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES, en col·laboració amb empreses socialment responsables, les organitzacions sindicals, les organitzacions de consumidors i usuaris i altres grups d'interès.
- Realització d'un CATÀLEG D'EMPRESSES SOCIALMENT RESPONSABLES, amb l'especificació de quines dimensions d'RS desenvolupen, aquest catàleg serà públic i la seva publicitat comptarà amb l'autorització de l'empresa o grup d'empreses.

5. Bones pràctiques a les empreses públiques

- S'elaborarà un ESTRATÈGIA per a la més completa integració de l'RSE per les empreses públiques, a fi que siguin un referent de bones pràctiques per a altres institucions públiques, empreses i entitats privades.
- Se realitzaran EXPERIÈNCIES PILOTO per a la implantació d'un sistema de gestió socialment responsable en entitats públiques de les Illes.
- Es convocaran ajudes per a les Administracions i empreses públiques elaborin un pla de responsabilitat social.
- Les empreses públiques IMPULSARAN L'RSE ENTRE ELS SEUS PROVEÏDORS; en aquest sentit, en els plecs públics de compres i contractacions es valoraran les empreses socialment responsables.

6. Promoure, de conformitat amb l'article 73 de l'LO 3/2007, la responsabilitat social de les empreses en els plans d'igualtat

Amb total respecte a l'autonomia de les parts en la negociació col·lectiva, des de la Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa es fomentarà l'adopció de plans d'igualtat en les empreses, mitjançant eines, entre altres:

- Facilitar a les empreses i comitès d'empresa la utilització de qüestionaris d'avaluació i diagnòstic de la igualtat d'oportunitats en l'empresa.
- Dur a terme la difusió i la formació específica sobre igualtat de gènere enfocat des de la responsabilitat social.
- Introduir en els plans d'igualtat un apartat de conciliació de la vida laboral, familiar i personal.
- La divulgació d'una guia per implantar la igualtat a les empreses.
- Formar professionals especialitzats en plans d'igualtat en les empreses.
- Facilitar a les empreses l'acompanyament tècnic i especialitzat des del diagnòstic fins a la total implantació dels plans d'igualtat.

7. Promoure, de conformitat amb l'article 75 de l'LO 3/2007, la responsabilitat social de les empreses perquè les dones directives s'incorporin en els consells d'administració

- En col·laboració amb directives que ja estiguin en els consells d'administració, s'establiran ESTRATÈGIES CONJUNTES (mentores) per incorporar dones directives en aquells consells en què no n'hi hagi cap i per incrementar-ne el nombre fins a aconseguir un equilibri.
- Amb la mirada en l'objectiu de la Unió Europea *Lisboa 2010*, es fomentarà la FORMACIÓ PER AL LIDERATGE DE DONES EMPRENEDORES I DIRECTIVES, tant en la participació d'organitzacions econòmiques com per al desenvolupament de la gestió empresarial o de direcció.
- Es promouran mesures per a ERADICAR ELS PREJUDICIS i estereotips sexuals que devaluen a les dones en l'àmbit de l'economia i l'empresa.

8. L'impuls a les activitats que tinguin com a finalitat el foment del lideratge de dones en els àmbits de la negociació i representació social.

- Es promourà la formació per al lideratge de dones, amb la finalitat d'aconseguir l'equilibri de dones i homes en les mesures de negociació col·lectiva i en la representació social.

9. Impulsar l'aliança empresarial contra la violència de gènere

L'RSE és una eina valuosa perquè les dones que han patit maltractaments puguin restablir el seu projecte de vida, que es va veure truncat amb la situació violenta, i pot ajudar-les a superar la situació col·laborant en l'aplicació de les mesures laborals previstes en la *Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral a les víctimes de violència de gènere*. Les empreses poden divulgar les mesures laborals entre el seu personal, afavorir la salut i ampliar la seguretat de les empleades que han patit violència per part de la seva parella.

- S'impulsarà l'ALIANÇA EMPRESARIAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE, segons el model establert en la Unió Europea, com a acció de responsabilitat social les empreses.
- Es potenciaran els ACORDS PATRONALS per establir determinades reserves de places de treball, per a dones que hagin patit maltractaments per part de la seva parella i tinguin falta de treball i recursos econòmics.

10. L'impuls per les empreses a la contractació de persones amb diferents capacitats i en situacions de risc d'exclusió social

La cohesió social, principi d'excel·lència en l'objectiu del plena ocupació, només s'aconseguirà si les empreses contracten persones amb diferents capacitats o en risc d'exclusió més enllà dels percentatges obligatoris.

- Des de l'Administració pública es fomentaran mesures per a la contractació indefinida, la formació contínua i acompanyament de persones amb capacitats especials.
- S'ampliaran les línies de col·laboració amb entitats d'inclusió social per al foment de l'ocupació de persones en risc d'exclusió.
- Es fomentarà que els plecs de contractació inclouen clàusules socials referides a les persones amb capacitats diferents o en un risc de exclusió social.

11. Foment del compromís empresarial amb les persones joves i majors de quaranta-cinc anys

Des de l'Administració pública es fomentarà el compromís de les empreses amb les persones joves i amb les persones majors de quaranta-cinc anys per afavorir una òptima incorporació laboral en les primeres i la permanència en l'ocupació del segon grup, per a aconseguir aquests objectius:

- S'impulsarà la coresponsabilitat de l'empresariat amb joves estudiants afavorint la transició i incorporació al món laboral i reconeixent la formació, el talent i la titulació professional.
- S'estimularà la coresponsabilitat empresarial per a evitar que les persones majors de quaranta-cinc anys es vegin obligades a deixar el mercat de treball, integrant el col·lectiu d'aturades de llarga durada, la qual cosa dóna lloc a la perduda dels seus coneixements, experiència i habilitats.

12. Desenvolupament d'eines de gestió de l'RSE, com també d'un sistema de gestió certificable, quadre d'indicadors, memòries de sostenibilitat i informes de verificació

- A través d'ajudes i subvencions es fomentaran línies d'acció com la certificació d'empresa, en els sistemes existents de gestió ambiental i de qualitat més avançades, mecanismes d'indicadors o l'elaboració de memòries de sostenibilitat.

- Es facilitarà la formació per a l'elaboració d'informes de verificació.
- S'incentivaran investigacions de ferramentes de gestió simplifcades per a PIMES

13. Distintiu empresarial d'excel·lència

- En reconeixement de la labor de les empreses més responsables, als efectes de contractacions administratives, i per a la informació de les parts interessades, en particular a les persones consumidores s'establirà un distintiu empresarial d'excel·lència en responsabilitat social, el qual podrà ser utilitzat per les empreses en la seva publicitat.

14. Creació d'un premi anual a l'empresa que desenvolupi millors pràctiques de responsabilitat social

- Anualment s'atorgarà un reconeixement a les empreses o grups d'empreses que desenvolupen millors i mes innovadores practiques d'RSE.

15. Sosteniment de l'activitat de sensibilització d'RSE que facin entitats privades especialitzades i organitzacions socials

- Mitjançant un sistema d'ajudes publiques, donar suport a les iniciatives promogudes per la societat civil per a l'enfortiment de l'RSE, mitjançant campanyes, projectes innovadors, iniciatives d'investigació.

16. Promoure els valors de l'RSE en l'educació secundària postobligatòria i universitària

L'educació és un element fonamental perquè la societat abast l'RSE i l'impuls dels valors mediambientals i socials que han de desenvolupar les empreses.

- Per l'edat i els coneixements que s'imparteixen durant el període d'educació secundària, resulta òptim incloure el coneixement de l'RSE, per la qual cosa es proposarà a l'Administració competent la introducció d'aquesta matèria.
- En cooperació amb la Conselleria competent, s'impartirà formació sobre RSE a les persones encarregades de l'orientació laboral als instituts, ja que aquests professionals són fonamental perquè els i les estudiants coneguin l'RSE.
- Per al coneixement de l'RSE es faran trobades i conferències i col·laboracions amb els IES i centres de persones adultes.
- Amb total respecte a l'autonomia universitària i en col·laboració amb la Universitat, des de l'Administració autonòmica s'impulsarà la realització d'estudis de postgrau i la creació d'una càtedra d'RSE.
- Realització, conjuntament amb la Universitat, de cursos d'estiu sobre RSE.

17. El foment de mesures d'RSE en les empreses internacionalitzades

- Des de l'Administració pública balear s'estimularà les empreses internacionalitzades perquè apliquin mesures d'RS als països d'Amèrica Llatina, del Carib i en aquells on tinguin establiments hotelers, amb respecte dels Drets Humans, les recomanacions de l'OIT i en coincidència amb els objectius del Mil·lenni de Nacions Unides.

18. Estudi de les legislacions dels estats membres de la UE de les mesures legislatives adoptades per a la promoció de l'RSE

- Es farà un estudi de les normatives que en matèria d'RSE hagin estat promulgades pels estats membres de la UE, amb la finalitat de la més eficaç implantació de l'RSE.

19. Col·laboració entre les diferents institucions territorials per a la implantació i generalització de l'RSE

- S'establiran estratègies conjuntes i bones pràctiques amb els consells insulars i els ajuntaments per al coneixement i la implantació de l'RSE.
- Distintes institucions i organismes públics de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, formalitzaran un compromís públic de responsabilitat social.

20. Participació en les iniciatives estatals i europees per al foment de l'RSE

- Des de l'Administració pública autonòmica es col·laborarà amb experiències pilot que en matèria d'RSE es promoguin.
- Es demanarà al Ministeri de Treball i Afers Socials que en el Consell de l'RSE de l'Estat, la Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa de Balears tingui una vocalia.
- Es promourà que les empreses de Balears s'incorporin a l'Aliança Empresarial per a l'RSE promoguda per la Comissió Europea divulgant les iniciatives europees.

Totes aquestes mesures s'insereixen en el diàleg permanent entre l'administració pública, les associacions empresarials i les organitzacions sindicals.

Les accions per al foment de l'RSE han estat pactades amb els sindicats i organitzacions empresarial més representatives de Balears en el ACORD DE CONCERTACIÓ EN MATÈRIA D'OCUPACIÓ de 25 de juliol de 2008 i en el PLA D'OCUPACIÓ DE LES ILLES BALEARS 2009-2011 signat el 13 de Juliol de 2009.

¹ “Impulsar el desenvolupament de la Responsabilitat Social Empresarial als àmbits autonòmic i locals.

En la mesura que la RSE es troba per tot el teixit econòmic i social, han de jugar un paper clau en el seu impuls en el seu desenvolupament tant les administracions autonòmiques com les locals. En aquest sentit, es molt important que aquests nivells de la administració se involucren activament tant a la promoció com a facilitar l’involucrament de l’RSE. També es important crear espais públics que se puguin convertir en fòrums d’aprenentatge sobre el desenvolupament de polítiques públiques sobre RSE. En aquest sentit es necessari aprofundir en la subsidiarietat i el diàleg a cada territori donat resposta a les necessitats i qüestions dels grups d’interès.

Per altra banda, les polítiques de suport a la RSE no són exclusives de cap Administració. Es mes, a la estructura territorial espanyola són perfectament compatibles les intervencions públiques de la Administració General del Estat, de les Administracions Autonòmiques i Locals. Poden produir-se inclús sinèrgies d’interès.

Determinades polítiques de foment de l’RSE tenen un camp específicament local, com per exemple la implantació de les PIMES, la informació i la formació dels empresaris locals, la creació de teixit de comunicació i intercanvi de p`pràctiques d’RSE. Per tot això, recomana’n que la posada en marxa de polítiques de foment de la responsabilitat a l’àmbit autonòmic. “ (Bolletí Oficial de les Corts Generals VII Legislatura, Sèrie D: General num. 424)

² **Article 73.** Accions de responsabilitat social de les empreses en matèria d’igualtat.

Les empreses podran assumir la realització voluntària d’accions de responsabilitat social, consistents en mesures econòmiques, comercials, laborals, assistencials o d’altra natura, destinades a promoure condicions d’igualtat entre dones i homes dins la empresa i el seu entorn. La realització d’aquestes accions podrà ésser concertada amb la representació dels treballadors i les treballadores, les organitzacions de consumidors i consumidores y usuaris i usuàries, les associacions amb finalitat primordial sigui la defensa de l’ igualtat de tractament entre dones i homes els Organismes d’Igualtat.

Se informará als representants dels treballadors de les accions que no es duuguin a terme amb ells mateixos.

A les decisions empresarials i acords col·lectius relatius a mesures laborals les serà d'aplicació la normativa laboral.

Article 74. *Publicitat de les accions de responsabilitat social en matèries d'igualtat.*

Les empreses podran fer rus publicitari de les seves accions de responsabilitat en matèria d'igualtat, d'acord amb les condicions establertes a la legislació general de publicitat.

L'Institut de la Dona, o els òrgans equivalents de les Comunitats Autònomes, estaran legitimades per a exercir la acció de cessació quan considerin que es pot haver incorri't en un cas de suposada publicitat tendentosa.

Article 75. *Participació de les dones en el Consells d'administració de les societats mercantils.*

Les societats obligades a presentar compte de pèrdues i beneficis no abreviada procuraran incloure en el seu Consell d'administració un nombre de dones que permeti arribar a una presència equilibrada de dones i homes en un termini de vuit anys des de la entrada en vigor d'aquesta Llei.

El previst en el paràgraf anterior se tindrà en conte per als nomenaments que se realitzin en la mesura que finalitzi el mandat dels consellers designats abans de la entrada en vigor d'aquesta Llei.